

اسب

و اصول پرورش آن

تألیف

دکتر ابوالفضل نجد قهرمانی

دکتر سینا تقوی

دکتر ایرج قربانی

دکتر یاشار احدی

دکتر آرمان رضاپور

دکتر حمید فاتحی اقدام

عنوان و نام پدیدآور:	اسب و اصول پرورش آن/ تالیف ابوالفضل نجدقهرمانی ... [و دیگران].
مشخصات نشر:	تهران: منشور سمیر، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری:	۶۵ ص.
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۶۷-۲۸۷-۰
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	تالیف ابوالفضل نجدقهرمانی، سینا تقوی، ایرج قربانی، یاشار احدی، آرمان رضاپور، حمید فاتحی اقدم.
موضوع:	اسب‌ها
موضوع:	Horses
موضوع:	اسب‌ها -- نژادها
موضوع:	Horse breeds
موضوع:	اسب‌ها -- ایران -- نژادها
موضوع:	Horse breeds-- Iran
موضوع:	اسب‌ها -- رنگ
موضوع:	Horses -- Color
شماره افزوده:	نجدقهرمانی، ابوالفضل، ۱۳۶۹
رده بندی بکره:	SF۲۸۵/الف۱۵ ۱۳۹۸
رده بندی دیویی:	۱/۶۳۶
شماره کتابشناسی ملی:	۵۶۲۵۴۲۲

اسب و اصول پرورش آن

تحقیق و تدوین: دکتر ابوالفضل نجدقهرمانی، دکتر سینا تقوی،

دکتر ایرج قربانی، دکتر یاشار احدی، دکتر آرمان رضاپور

دکتر حمید فاتحی اقدم

ناشر: منشور سمیر / شمارگان: ۳۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول-۹۸ / قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۷-۲۸۷-۰

www.manshoorsamir.ir

حق چاپ: ۱۳۹۸، انتشارات منشور سمیر

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی و اقتباس در گیومه در مستندنویسی و مانند آن‌ها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۹.....	مقدمه
۱۰.....	کامل و اجداد اسب
۱۲.....	هین کوتریوم:
۱۲.....	اٹوہیپوس
۱۴.....	مزوہیپوس:
۱۴.....	میوہیپوس:
۱۴.....	پاراهیپوس:
۱۵.....	مریگیپوس:
۱۵.....	پلی هیپوس:
۱۵.....	دینوہیپوس ها:
۱۶.....	اکوئوس ها:
۱۶.....	نژاد اسب
۱۶.....	نژاد اسب های ایرانی
۱۶.....	اسب ترکمن:
۱۹.....	اسب عرب
۲۲.....	اسب بومی ایران یا اسب های فلات ایران:
۲۳.....	اسب کرد
۲۵.....	اسب های دو خون:
۲۵.....	اسبچه خزر:
۲۸.....	اسب های آذربایجان
۲۸.....	اسب نژاد آذربایجان:

- ۲۹..... اسب نژاد قره‌باغ
- ۳۳..... اسب نژاد دیلبوز:
- ۳۴..... نژادهای اسب خارجی:
- ۳۴..... نژادهای سرعت:
- ۳۴..... اسب ترابرد
- ۳۶..... KWPN
- ۳۷..... کارتر هورس:
- ۳۹..... استدار برد
- ۴۰..... نژادهای پرش:
- ۴۰..... تراکتر:
- ۴۲..... وست فالین:
- ۴۳..... هلشتاین:
- ۴۴..... سل فرانسیس:
- ۴۶..... نژادهای زیبایی:
- ۴۶..... آندلوسی:
- ۴۸..... اسب مارواری
- ۴۹..... مانگلارگا ماچادور:
- ۵۰..... حواس اسب:
- ۵۶..... خصوصیات رفتاری اسبها
- ۵۷..... رفتارهای ناهنجار و تیک مانند
- ۵۸..... تقسیم بندی رنگ ها:
- ۵۹..... رنگ‌های مرکب
- ۶۱..... اسب سفید
- ۶۲..... اسب سیاه
- ۶۲..... اسب کرنگ (Chestnut)

- اسب کهر (Bay) ۶۳
- اسب سمند (Dun) ۶۳
- سمند گرگی (رنگ گرگی) ۶۳
- اسب طلایی (Palomino) ۶۴
- اسب نیله (Gray) ۶۴

www.ketab.ir

مقدمه

اسب یکی از گونه‌های مهم خانواده اسب سانان می‌باشد، که در تمدن انسان نقش مهمی را داشته است. از اسب هنوز در بسیاری از نقاط دنیا به ویژه در مناطق کوهستانی و کوهپایه‌ها به استفاده از سایر امکانات حمل و نقل فیزیکی میسر نبوده و یا اقتصادی نیست، جهت حمل و نقل استفاده می‌شود. امروزه در بسیاری از کشورها به استفاده از اسب در فعالیتهای مختلف فرهنگی، اجتماعی، ورزشی و تفریحی از قبیل مسابقات اسب سواری، شکار و فعالیتهای مختلف فرهنگی، اجتماعی، ورزشی و تفریحی امنیتی، نظامی و پلیسی جهت جابه جایی و گشت‌زنی و مسائل زیست محیطی در مناطق کوهستانی توجه زیادی می‌شود. به‌نحوی که در سال‌های اخیر، پرورش اسب، به یک تجارت بزرگ توسعه یافته تبدیل شده و جمعیت آن روبه افزایش است. در ایران اگر چه در دهه‌های اخیر به سبب توسعه‌ی روش‌های مدرن ارتباطی و حمل و نقل و مکانیزه شدن

کشاورزی از اهمیت اسب کاسته شده و جمعیت آن رو به کاهش گذارده است، لیکن هنوز جایگاه خود را به عنوان یک حیوان باری و سواری حفظ کرده و به طور غیرمستقیم در امنیت غذایی و اقتصاد روستایی نقش مهمی دارد. نژادهای بومی اسبهای ایران از شناخته شده ترین اسبهای دنیا هستند. معهذا در شرایط کنونی به نظر نمی رسد که توان رقابت در سطح بین المللی سوارکاری و سایر رشته ها را به اندازه ی کافی داشته باشند. به همین دلیل در سال های اخیر به سبب کمبود فعالیت های اصلاحی و برنامه ریزی مناسب نه تنها از کیفیت اسب های بومی، بلکه از تعداد واقعی آنها نیز کاسته شده است. با توجه به شرایط ذکر گردیده و احساس نیاز برای یک برنامه در مشق کامل در مورد پرورش علمی و اصولی و نگاه ویژه به مباحث اصلاحی ناشی بر آن شدیم که مجموعه ای کامل برای اساتید دانشجویان پرورش دهنده گان و صاحبان اسب تدوین نماییم تا برنامه ی پرورشی اصولی و همدند اجرا شود.

تکامل و اجداد اسب

اولین نشانه های تکاملی اسب ها مربوط به فسیل جانورانی می باشد که حدود (۵۵-۵۰) میلیون سال پیش در دوره ائوسن از نظر زمین شناسی زندگی می کردند. در واقع این ها اولین حیواناتی بودند که آناتومی شبیه اسب ها داشتند و هیراکوتریوم نامیده شدند. این اسب های اولیه که منشا و خواستگاه آنها به امریکای شمالی مربوط می شود تفاوت هایی با اسب های امروزی از نظر اندازه داشتند که حیواناتی کوچک به اندازه روباه بودند و دارای چهار انگشت در پاها و سه انگشت در دست هایشان بودند.